

Inhoudelijke eindverantwoording projecten

JAARVERSLAG 2023

STICHTING
Laudio

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL INFO@STICHTINGLAUDIO.NL

POSTADRES: NOORD BUITENSINGEL 101, 5911 EL VENLO

JAARVERSLAG 2023

Inleiding

Het jaar van de oogst. Geduld, volharding, enthousiasme en daadkracht van ons team hebben er voor mooie projecten gezorgd, die in de coronacrisis zijn ontstaan, maar in 2023 eindelijk het daglicht hebben mogen zien.

Zo gaat dit jaar het project Any1 in première: een podcast en interactief beeldverhaal met levensverhalen uit WOII voor onderwijs. De totstandkoming heeft drie jaar geduurd, maar de overtuiging van docenten, jongeren en erfgoedliefhebbers hebben gezorgd dat Any1 zeer gewaardeerd wordt. Het vertrouwen van Theo Vleugels, directeur van de Nationale Oorlogsgravenstichting, heeft daar zeker aan bijgedragen. Ruim 50 scholen hebben Any1 afgenomen. Dat aantal is de helft meer dan oorspronkelijk beoogd. Dat zegt iets over de voelsprietten van onze makers. Ze weten welke thema's spelen in de samenleving, onderzoeken de behoeftes binnen diverse sectoren en hebben de kracht om verbindingen te genereren tussen verschillende disciplines. Zo vormt Any1 een antwoord op de toenemende polarisatie in de maatschappij. Any1 is aanvullend lesmateriaal om vaardigheden bij jongeren verder te ontwikkelen, niet alleen gericht op historische kennis, maar ook op het gebied van multi-perspectiviteit, het vormen van een mening en het participeren in een dialoog.

Trots zijn we ook op Meral, de nieuwe zus uit de rijke klankkasten-reeks van de Limburgse Mia, de Brabantse Miet en Twentse Marie. Meral is gemaakt voor en door Nederlandse senioren met een Turkse achtergrond en vertelt zoals haar zussen Mia, Miet en Marie hetzelfde verhaal: of je nu in het Twents of Turks bent opgevoed: de thuistaal is voor ouderen een houvast. De andere nieuwe creatie, de Vlaamse Mariette, onderstreept dat ook nog eens dit jaar: we hebben meer met elkaar gemeen dan dat we van elkaar verschillen.

Dat is de drijfveer van ons werk. Durven. Over elkaars schutting kijken. Door verhalen te delen waarin we elkaar ontdekken, herkennen en erkennen.

Met vriendelijke groet,
Bestuur Stichting Audio

Inhoudsopgave

Pagina	Hoofdstuk	Titel project
3	1	Any1
18	2	Marie & Meral
37	3	Mia
40	4	Mariette

1

Any1

Nederland, nationaal bereik
schooljaar januari 2023-juli 2023

ANY1

Inhoudelijk eindverantwoording project Any1, een podcast en interactief beeldverhaal voor onderwijs waarin levensverhalen uit WOII samenkomen, zonder strepen op een landkaart.

Welke grens bepaalt of je held, dader of slachtoffer bent?

ANY1

INLEIDING

"Toen ik in de klas vertelde dat het verhaal uit Any1 waar gebeurd is, reageerden mijn leerlingen met "Oh ja? Hoe weet jij dat?", zegt docent Stephan Hoenselaar van Hugo de Groot college Rotterdam-Zuid. Hij en zijn leerlingen hebben meegewerkt aan de ontwikkeling van Any1. Daarin beleefden zij het levensverhaal van een soldaat uit de Tweede Wereldoorlog (WOII). Stephan merkt dat jongeren gevoelig zijn voor complottheorieën en tegelijkertijd bezig zijn met waarheidsbevindingen. "Met Any1 in de klas beseffen mijn leerlingen het belang van multiperspectiviteit om een mening te vormen. Jongeren kijken echt wel verder dan de eerste twee hits van Google en nemen niet meer alles klakkeloos over van de docent. Zij willen zelf nadenken. Dat apprecieer ik. Wij gaan naar een andere manier van lesgeven."

Any1 heeft leerlingen, docenten, rectoren ontroerd en aan het denken gezet. Dat bewijzen reacties binnen onderwijs, scherpe discussies in de klas en positieve recensies en journalistieke berichtgeving in de media. Plus een verdubbeling van het beoogde bereik: 51 (i.p.v. 25) aanmeldingen van scholen uit het hele land. Ook binnen de erfgoedsector wordt met waardering gesproken over dit innovatieve en unieke samenwerkingsproject. Any1 heeft de deuren open gezet om verschillende werelden met elkaar te verbinden: educatie, erfgoed, theater, journalistiek en technologie. Het is gelukt om een nieuwe, aanvullende vorm in het sociaal-maatschappelijke en artistieke domein aan te bieden. Dat was enkel mogelijk door financiële ondersteuning van fondsen en medewerking op pro Deo basis van velen. Stichting Audio is trots op het grote draagvlak dat Any1 in relatief korte tijd heeft bereikt én in de nabije toekomst nog gaat bereiken.

VSBfonds,
iedereen doet mee

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

OORLOGS
GRAVEN
STICHTING

Fields of Honor
Foundation

WAT IS ANY1?

Any1 is een podcast met een interactief beeldverhaal voor 3/4 HAVO/VWO waarin verhalen uit WOII vanuit verschillende perspectieven samenkomen. Docenten kunnen kosteloos dit lespakket ontvangen, dat bestaat uit een docentenhandleiding plus een presentatiebestand en het Any1-dashboard voor in de klas. Any1 is geen alledaags project terwijl het gaat over een onderwerp dat veel jongeren iedere dag bezighoudt. Hoe kom je in een oorlog terecht? Wanneer ben je 'n held, dader of slachtoffer? Jongeren gaan hierover individueel én met elkaar aan de slag.

Leerlingen komen via een fictief verhaal uit hun eigen belevingswereld (zie synopsis) in aanraking met het levensverhaal van een soldaat uit WOII. De leerlingen zien op hun laptop dezelfde animatie. Maar zonder dat zij het weten, hoort ieder via hun koptelefoon een ander levensverhaal. Ze horen óf een Amerikaanse óf Duitse óf Sovjet soldaat aan het woord. Welke dilemma's had deze soldaat? Was er wel een keuze? Samen ontdekken leerlingen dat *ieder* verhaal balanceert tussen held, dader en slachtoffer. Elke soldaat was iemands zoon, broer, man of vriend. Als je de mens achter het uniform leert kennen, wordt het moeilijker om een oordeel uit te spreken. En dat is precies wat Stichting Laudio met Any1 voor ogen had toen dit programma werd ontwikkeld.

Any1 geeft soldaten uit WO2 een stem, dankzij de verhalen van nabestaanden plus een rijk archief waarmee schrijvers en stemacteurs aan de slag zijn gegaan. Het zijn op waarheid beruste verhalen uit een oorlog die voor de meesten van ons ver weg is: ze komen nu voor het eerst samen. Over alle tijden en culturen heen. Any1 prikkelt je nieuwsgierigheid naar de achtergrond van iemand waar je in eerste instantie jezelf niet in kan herkennen. Leerlingen Britt en Jasmijn zijn enthousiast over Any1: "Omdat je niet de standaard held-, dader-

en slachtofferverhalen hoort, maar vanuit verschillende kanten een soldaat echt leert kennen", zo vertellen zij in Dagblad De Limburger aan nieuwsjournalist Kim Noach. In de klas komen discussies los over oorlog en vrede, van toen en nu. Met opdrachten worden leerlingen gestimuleerd om een eigen mening te vormen, deze in de wereld te plaatsen, te luisteren naar andere visies én misschien je mening te herzien.

In de podcast van Any1 zijn niet alleen de monologen van de soldaten uit het beeldverhaal voor iedereen beschikbaar, maar is ook plaats voor meer informatie. Dat gaat over de soldaat zelf en de oorlogsbegraafplaats in Nederland waar hij is begraven. De podcast biedt nog meer verdieping over het tijdsgewricht én ontmoet je gepassioneerde mensen die de verhalen achter deze oorlogsgraven opsporen en delen. Deze 4-delige podcast start met het verhaal van Timo Smeehuijzen, Nederlandse militair uit een recente vredesmissie in Afghanistan. En het verhaal van Laura, zijn zus. Samen met documentairemaker Lubert Priems bezoekt Laura het graf van haar broer op het Nationaal Ereveld Loenen. Zij vertelt over waarom de Amsterdamse Timo naar Afghanistan ging, wat daar gebeurde en hoe zij haar broer iedere dag thuis nog altijd hoort. Ieder uur. Via een piepje. Van een klokje, ooit gekregen van hem. Herkenningspunten voor jongeren in dit verhaal zijn de broer-zus relatie, de Nederlandse identiteit en de volledige vrije keuze van Timo om deel te nemen aan een vredesmissie. Bij een oorlog denken jongeren niet direct aan WOII, maar eerder aan Syrië, Oekraïne en Afghanistan. Dat zijn allemaal redenen waarom we dit verhaal hebben toegevoegd. We starten bij aansluiting zoeken om daarna informatie te geven uit een verder verleden. En het belang daarvan laten inzien: onze huidige vrijheid komt voort uit dat verleden. Daar mag je bij stil staan. Niet enkel op 4 mei. Om te beseffen dat vrijheid niet iets vanzelfsprekends is. Vandaag niet. Morgen niet.

SYNOPSIS

Het schoolplein is van iedereen. Er wordt gekletst, gelachen, gesport, vrienden zoeken elkaar op. Mo zit het liefst in de pauze rustig in een hoekje te tekenen. Met haar koptelefoon op, heerlijk afgesloten van alle kabaal om haar heen, tekent ze haar eigen wereld. Niemand die haar lastig valt.

Haar muziek staat altijd te hard, daardoor heeft Mo geen idee wat er om haar heen gebeurt. Dat er een ruzie is ontstaan, vlak achter haar, weet ze niet. Ze weet niet eens waar de ruzie over gaat. Totdat het geschreeuw zo hard wordt dat het dwars door de muziek heen komt. Als Mo haar koptelefoon afdoet, ziet ze dat de Lange de pet van Kim heeft afgepakt en boven zijn hoofd houdt. Mo kan niet tegen onrecht, dus ze gaat erop af. In de worsteling om de pet valt Mo en stoot haar hoofd, dan wordt ineens alles zwart. De Lange is bezorgd, maar Mo denkt dat het wel meevalt. Ze is alleen wat duizelig. Totdat ze ineens niet meer de baas is over haar potlood.

Het begint met gekke krullen en lijnen die nergens op lijken. En dan dringt zich ineens een soldaat in haar tekeningen op, die ze niet zelf bedacht heeft. Hij is in een oorlog, ergens, in een andere tijd. Maar welke? Wat heeft Mo nou met een oorlog van doen? Maar hoe ze ook probeert iets anders te tekenen, hij blijft maar op haar papier verschijnen. Zodra haar potlood het papier raakt, is hij er weer.

Alsof hij gezien wil worden. Zijn verhaal kwijt wil.

"Hij had mijn broer kunnen zijn"

Leerling van osg Hugo de Groot Rotterdam
over soldaat Larry Block uit Any1

VORM

De ingang van het project is een kunstzinnige; door fictie (het beeldverhaal over Mo) te verbinden met historie (de waargebeurde verhalen van de soldaten). Door het een animator te laten verbeelden, wordt een nieuwe wereld gecreëerd. De leerlingen stappen eerst in een fantasiewereld met herkenning en erkenning, waarna ze toegankelijker zijn voor historische kennis en andere inzichten. De leerlingen ervaren wat kunst kan doen, waardoor lesmateriaal laagdrempelig, interessant en fascinerend wordt.

Tijdens het artistieke proces is het oorspronkelijke idee om een strip te maken aangepast naar een interactief beeldverhaal. Na toetsing met jongeren bleek animatie hen meer mee te nemen dan een strip. Er is meer dan de komische bekende strips, maar in dit project zouden we teveel tijd kwijt zijn om deze beeldvorming weg te nemen. Met de animatie van Sophie Olga de Jong is het gelukt om de jongeren vanaf het eerste moment mee te nemen in het verhaal. Haar poëtische stijl is een perfecte aanvulling op de heftige verhalen van de soldaten. Haar animatie is zoals de audio-vormgeving: gestileerd zonder herkenbaarheid te verliezen. Er is ruimte voor eigen interpretatie in haar illustraties én in de authentieke verhalen, zonder oordeel.

De combinatie van de abstractere weergave van de werkelijkheid in geluid en beeld tegenover realistische verhalen uit interviews maken Any1 tot een belevenis waarin ruimte is voor eigen associaties. In de audio-verhalen zijn het de journalistieke interviews enerzijds en de fictieve monologen (gebaseerd op archiefdocumentatie) anderzijds. Deze vorm biedt lucht tegenover de zwaarte van de verhalen en zorgt voor eenheid tussen alle gekozen artistieke disciplines.

Muziek is een bindend element. Het zet de luisteraar nog eens extra aan om mee te gaan in het verhaal. Het

werken met één thema binnen het muziekstuk zorgt voor herkenbaarheid en daarmee ook als een houvast en rustpunt. Dit leidend muziekstuk is altijd instrumentaal en ondersteunt het gesproken woord en het grotere geheel. Het mondiale karakter van muziek brengt de diversiteit aan verhalen samen en spoort een deel van de hersenen aan, los van rede. Muziek vertegenwoordigt een universele samenhang. Het maakt ons gelijkwaardig. Muziek kent geen grenzen. Zo ontstaan bij het publiek nieuwe verhalen die ook weer gedeeld kunnen worden, in de klas of daarbuiten. Het werken met audio is hierin een meerwaarde. Onze samenleving is meer dan ooit gevisualiseerd. Als het beeld ontbreekt, sporen we direct een deel van onze hersenen aan om zelf beelden te bedenken. Daardoor ben je automatisch actief bij het onderwerp betrokken.

Na het individueel ervaren van het interactieve beeldverhaal volgt een gezamenlijke les, onder leiding van de docent. In deze context worden deze historische en maatschappelijke onderwerpen besproken, bediscussieerd en verder uitgewerkt. De docent heeft hiervoor meerdere opdrachten waarmee hij de leerlingen op een natuurlijke wijze, stap voor stap, meevoert naar kennisoverdracht. En naar een dialoog over onze huidige samenleving en actuele gebeurtenissen. De ervaring is dat leerlingen vaak zelf, naar aanleiding van de verhalen uit Any1, een link leggen naar een oorlog die nu in de wereld speelt. Of naar andere situaties die in hun ogen vanuit meerdere kanten bekeken kan worden. Denk aan een ruzie binnen hun eigen groep vrienden. Door met elkaar in gesprek te gaan, ervaren zij dat gebeurtenissen niet zwart-wit, goed of fout zijn. Op de vraag om één persoon te noemen die zowel aspecten van een held, dader en slachtoffer vertoont (o.a. door de ogen van een ander), kwamen uiteenlopende antwoorden bij de jongeren, bijvoorbeeld Peter R. de Vries, Ali B., Jezus, een docent met 'foute' toets én een Russische en Oekraïense soldaat van nu.

Tijdens het beeldverhaal beantwoorden leerlingen individueel vragen, bijvoorbeeld welke eigenschappen horen bij een dader, held of slachtoffer. Elk antwoord verschijnt in een Wordcloud op het digibord in de klas via het Any1-dashboard. Deze gegevens zijn het vertrekpunt voor klassikale dialogen. De allereerste vraag, aan het begin van het beeldverhaal, is om de dader, slachtoffer en held aan te wijzen in de schoolpleinscène waar een ruzie plaatsvindt (zie synopsis). Deze ingevoerde percentages vormen de nul-meting. Aan het einde van het beeldverhaal wordt dezelfde vraag nogmaals gesteld, maar dan met (meer) achtergrondinformatie over deze ruzie. "Bijzonder dat je binnen één les kennelijk eerst een held en daarna dader kan zijn", sloot docent Bas Brouwers van het Cambreurcollege in zijn klas de Any1-les af. Leerlingen ervoeren het belang van achtergrondinformatie en multiperspectiviteit. Vaak zijn zij anders gaan denken over zichzelf en het onderwerp. Deze toetsingsmomenten geven ons inzicht in de impact die ons project gemaakt heeft. Deze vragen tijdens het beeldverhaal zorgen voor geen passieve, maar actieve houding.

[illegible]

Het Any1-dashboard is een platform waarmee archiefdocumenten en antwoorden (op vragen tijdens het beeldverhaal) getoond worden. De docent deelt dit scherm via het digibord in de klas.

HIGHLIGHTS RESULTATEN & ONDERSCHIEDEND VERMOGEN

Any1 is op 23 maart jl. in première gegaan en is sindsdien voor iedere geïnteresseerde docent kosteloos beschikbaar. Door Any1 in de directe leefomgeving te plaatsen van jongeren, op school, in de klas, hebben zij cultuur en erfgoed beleefd en daaraan actief deelgenomen. Voor jongeren is bijvoorbeeld de drempel om een militaire begraafplaats te bezoeken vrij hoog, zo ook voor scholen die kampen met kleine budgetten en geen tijd binnen hun lessen.

Any1 heeft gezorgd voor:

- een nieuwe dimensie van (digitaal) onderwijs, dichtbij de belevingswereld van jongeren;
- een lespakket als aanvullend lesmateriaal waarin actuele kwesties en gebeurtenissen uit onze samenleving worden besproken vanuit multiperspectiviteit;
- een samenwerking met meerdere organisaties uit de erfgoedsector en vredeseducatie;
- talrijke positieve reacties op sociale media en veel berichtgeving in lokale, regionale en nationale media;
- interesse binnen Nederlands onderwijs om ook volgend jaar Any1 in de klas te programmeren;
- cultuur en erfgoed binnen handbereik van jongeren en docenten;
- een nieuwe vorm van herdenken van oorlogsslachtoffers en het vergroten van waardering voor democratische rechtsstaat.

"Mijn collega heeft Any1 reeds gebruikt in zijn lessen. Hij is er enthousiast over! Graag zou ik ook gebruik willen maken van het project Any1".

Menno Ottink
Docent geschiedenis en maatschappijleer
Vathorstcollege Amersfoort

TOTSTANDKOMING

De inhoudelijke en productionele realisatie van Any1 heeft drie jaar in beslag genomen. We hebben advies ingewonnen bij o.a. LKCA, hebben de juiste partners en makers gevonden en hebben inspirerende gesprekken gevoerd met o.a. Theo Vleugels, de directeur van de Oorlogsgravenstichting.

Onze projectpartners die met hun werk verbonden zijn aan een militaire begraafplaats zijn essentieel geweest in de projectontwikkeling. Zij fungeerden als klankbord, deelden inzichten, zorgden voor research en productieele ondersteuning waaronder PR. Dankzij het rijke archief van onze partners met ooggetuigenverslagen, juridische verslaglegging en verhalen van nabestaanden hebben we een kleurrijk levensverhaal gecreëerd met schrijvers en stemacteurs.

Stichting Audio heeft de samenwerking met alle betrokken partijen opgezet en onderhouden. Om de gelijkwaardige samenwerking te benadrukken zijn alle externe PR-uitingen zoals persberichten niet in de huisstijl van Audio of welke andere projectpartner dan ook gegoten, maar in de huisstijl van dit project. Iedere partner deelde deze PR-content.

Meermaals zijn tijdens het ontwikkelingsproces van Any1 de plannen van de makers op inhoud en vorm getest door een select groepje jongeren. Op diverse scholen is Any1 ook als pilotversie gedraaid. Het waren versies die niet volmaakt waren, waardoor de reacties konden worden meegenomen in de volgende fase van het realisatieproces. Deze reacties zijn bijvoorbeeld voor de teksten van de verhalen en docent-handleiding belangrijk geweest. Zo bleek tijdens deze toetsen dat docenten een presentatie op het digiboard wenselijk vonden om leerlingen stap voor stap mee te nemen in het lesprogramma. Dit presentatiebestand is naast de docenthandleiding en het dashboard

RESULTATEN

SOCIALE MEDIA

O.a. via social media meldden scholen zich aan voor het lespakket Any1. Via facebook en Instagram is meermaals bericht over Any1 door Stichting Laudio, projectpartners en leden van het artistiek team. Er is gekozen om speciaal voor Any1 een account aan te maken. Ambassadeurs van Any1 (o.a. afkomstig van onze partners) hebben ieder met hun eigen sociale media accounts ook over Any1 bericht. Zo spraken we in een korte tijd al snel een groot bestaand netwerk aan. Onze ambassadeurs deelden de content die Stichting Laudio aanleverde, waardoor éénduidige vormgeving en taal van het project is gewaarborgd. Dat vergroot bij publiek de herkenbaarheid van het project. In deze berichtgeving zijn alle logo's en/of tags en/of URLs van de Any1-financiële ondersteuners opgenomen. Sociale mediaberichten verzorgen is een vak apart. Ook het werven van scholen. Deze kunst verstaat Komvoor: een creatief, enthousiast educatiebureau. In opdracht van Stichting Laudio heeft Komvoor de berichtgeving op Facebook en Instagram verzorgd.

REGULIERE MEDIA

Any1 mag rekenen op positieve aandacht in de media: van de lokale tot nationale pers. Een URL naar de berichtgeving vindt u op stichtinglaudio.nl/any1

- Dagblad De Limburger: journalistiek verslag première
- NOS Journaal Regio, journalistiek verslag première
- L1-radio: journalistiek interview
- 1Limburg: online nieuwsbericht
- L1-TV: journalistiek nieuwsreportage
- L1-radio: journalistiek verslag première
- Weekblad Peel & Maas: journalistiek verslag première
- NPO Radio2 Staat van Stassen: interview
- + diverse huis-aan-huisbladen plaatsten persbericht

Overige behaalde PR-resultaten

- De project-internetpagina stichtinglaudio.nl/any1 is voortdurend geactualiseerd met o.a. informatie over het project, de podcast en een overzicht aan subsidiënten en projectpartners. Deze site is ervaren als informatief en gebruiksvriendelijk;
- De grafische vormgeving van de Any1-sites, docentenhandleiding en andere communicatieuitingen over dit project is positief ontvangen door partners en publiek. Deze huisstijl is als uitnodigend en representatief voor de projectinhoud ervaren;
- De grafische vormgeving is als huisstijl bij alle externe én interne communicatie-uitingen (als bindmiddel tussen alle partijen) doorgevoerd door alle partners, los van eigen huisstijl;
- Voor de realisatie van de première hebben de projectpartners en vrijwilligers van Stichting Laudio zich ingezet. De première vond plaats op het Raayland college in Venray. Er zijn uren vrijgemaakt om docent Tim Broeren en conciërge Safet Shala bij dit project te betrekken. Voor Any1 heeft Safet zijn voormalig beroep als fotograaf (voordat hij in voormalig Joegoslavië vluchtte voor oorlogsgeweld) opnieuw opgepakt. De inzet en vertrouwen van geschiedenisdocent Tim zijn groots en van veel betekenis geweest voor dit project.

GEWAARBORGDE RESULTATEN

- Veel audiomateriaal uit het beeldverhaal is tevens verankerd in de podcast. Zo blijft het geworven materiaal bewaard en is deze voor een groot publiek beschikbaar.
- Stichting Laudio werkt aan een vervolg van Any1 in het nieuwe, komende schooljaar in Nederland. Tijdens de realisatie- en toetsfase van dit project hebben ook jongeren en docenten met een ander onderwijsniveau deelgenomen, met succes. Daarom willen we Any1 ook voor andere onderwijsniveaus passend maken.
- Diverse organisaties uit België en Duitsland zien Any1 graag op hun scholen. We onderzoeken de mogelijkheden van een versie voor Vlaams en Duits onderwijs.
- Any1 vormt het fundament waardoor een groot deel van de productiekosten voor een toekomstige follow-up wegvallen.

Bereik

Tijdens het maakproces bleek al snel dat veel mensen graag (belangeloos) mee wilden werken aan Any1. Daardoor is het aantal betrokkenen van dit project groter dan gedacht. Dat Any1 mensen enthousiast maakt, zien we ook terug in het aantal scholen dat zich heeft aangemeld voor Any1. Dat zijn uiteindelijk twee keer zoveel meer scholen dan gedacht: een verdubbeling in afname.

Any1 is gerealiseerd met een kleiner budget dan oorspronkelijk begroot. Vanwege financiële keuzes (met goedkeuring van de partners en fondsen) hebben we het beoogde live-event en een 12-delige podcast-reeks niet kunnen verwezenlijken. Dat is van invloed op het bereik.

Leerlingen in de pilotfase	241
Leerlingen van 51 scholen	4.590
Docenten in de pilotfase	14
Docenten van 51 scholen	51
Vrijwilligers in de pilotfase	33
Deelnemers artistiek team	31
Deelnemers projectpartners	23
Bezoekers live event	-
Bezoekers event via live-streaming	-
Bezoekers podcast	859
Totaal	5.842

PR bereik

Dagblad De Limburger	120.000
NOS regio Journaal NPO2	250.000
Kroncrv Staat van Stassen NPOradio2	700.000
L1-radio	166.000
L1-TV	260.000
1Limburg	210.000
Weekblad Peel & Maas	10.000
Totaal	1.716.000

BEHAALDE PROJECT DOELSTELLINGEN

Kwalitatieve doelstellingen

- Bewustwording creëren over betekenis, waarde en kwetsbaarheid van vrijheid en democratie;
- Zwart-wit denken doorbreken door meerdere perspectieven te laten horen;
- Het historische besef vergroten;
- De nagedachtenis aan soldaten verbinden aan de actualiteit en daarmee begrip voor elkaar verhogen;
- Nieuwe dimensies op digitaal onderwijs, aanvullend op het reguliere onderwijs, ook in schooljaar 23-24 aanbieden;
- Het waarborgen van een innovatief karakter van samenwerkingsverbanden tussen het sociale en artistieke domein.

Kwantitatieve doelstelling

- Het bereiken van 51 scholen met gemiddeld 30 leerlingen per klas.

BEHAALDE EDUCATIEVE VAARDIGHEIDSDOELEN

- Vaardig in het stellen van betekenisvolle vragen over maatschappelijke kwesties (kerndoel 36)
- Vaardig in het innemen van een beargumenteerd standpunt en dit te verdedigen (kerndoel 36)
- Vaardig in het leggen van de relatie tussen gebeurtenissen in het verleden en heden (kerndoel 37)
- Vaardig in het bekijken van situaties vanuit verschillende perspectieven (kerndoel 38 én SLO handreiking burgerschap)
- Vaardig in het gebruiken van een eigentijds beeld van de eigen omgeving, Nederland, Europa en de wereld om verschijnselen en ontwikkelingen in hun omgeving te plaatsen (kerndoel 38)
- Vaardig in het gebruik van historische bronnen en het kijken naar de eigen cultuurhistorische omgeving (kerndoel 40)

educatie attitudendoelen

Met Any1 worden deze onderwijsdoelstellingen door docent en leerlingen gehaald:

- Een kritische houding ten opzichte van bestaande bronnen en bestaande ideeën;
- Een open houding ten opzichte van verschillende perspectieven en verschillende opvattingen willen leren kennen;
- Een nieuwsgierige houding ten opzichte van gebeurtenissen in het verleden en de relatie met het heden.

AANGEMELDE SCHOLEN

Berg en Bosch College Bilthoven
Bondefantencollege Maastricht
Calvin Groene Hart Barendrecht
Cambreurcollege Dongen
Carmel Emmen
Casema Thuisonderwijs
Csg Dingstede Meppel
Csg Willem van Oranje Oud-Beijerland
De Vinse School Amsterdam
De Waardenborch Goor
Dendron college Horst a/d Maas
Don Bosco College Volendam
Dorenweerd college Doorwerth
Gedenkstätte Bergen-Belsen
Goois Lyceum Bussum
Greijdanus Zwolle
Grotius College Heerlen
Het Dok Koraal Eindhoven
Het Rhedens Rozendaal
Hugo de Groot Rotterdam
Insula College Dordrecht
Joris Mavo Nijmegen
Keizer Karel College Amstelveen
Kempenhorst College Oirschot
Kompaan College Zutphen
Lerarenopleiding Rotterdam
Marianum Groenlo
Missions gymnasium st Antonius Bardel
Montessori College Arnhem
OSG De Hogeberg Texel
osg de hogeberg Texel
Pieter Nieuwland College Amsterdam
PRO33college Amersfoort
Raayland Venray
Recon Openluchtschool VSO Rotterdam
Roncalli SG Bergen op Zoom
SG Dalton Voorburg
Sint-Maartenscollege Maastricht
Techniekcollege Parkstad Limburg Heerlen
Twickel College Hengelo
Valuascollege Venlo
Vathorstcollege Amersfoort
Vechtstede College Weesp
Wolfert Lyceum Bergschenhoek

Sommige van deze scholen hebben ook deelgenomen aan de ontwikkelingsfase van Any1. Het publiek dat via onze projectpartners Any1 heeft beleefd, is niet opgenomen in deze lijst.

TOEKOMST & UITDAGINGEN

- Van de 51 scholen die zich dit schooljaar hebben aangemeld voor Any1 geven 33 scholen nu al aan Any1 ook graag volgend schooljaar op te nemen in hun lesprogramma. Om structurele projectkosten te betalen zoals hostingkosten en auteursrechten wordt naar financieel draagvlak gezocht.
- Een uitbreiding van de podcast, zoals in het oorspronkelijke plan, is wenselijk. Met meerdere afleveringen streven we nog meer nuancering en diversiteit in verhalen uit WOII. Docenten geven aan dat een uitbreiding wenselijk is. Denk aan het verhaal van de Afro-Amerikanen die het Ereveld in Margraten hebben aangelegd. De ene soldaat is niet de andere. Zo blijven we trouw aan dat wat Any1 aansnijdt: multiperspectiviteit.
- Op meerdere momenten tijdens de ontwikkeling van dit project is ons materiaal getoetst. Zowel bij de doelgroep (HAVO/VWO) als bij jongeren met een ander onderwijsniveau. Leerlingen waren enthousiast. Docenten en Audio-makers merken dat hier potentie zit om Any1 ook voor hen passend te maken. Dat hoeft niet moeilijk, groots en meeslepend te zijn. We zullen het programma op enkele fronten moeten aanpassen. Denk aan de soort en hoeveelheid opdrachten.
- Het Vlaamse cultuurfestival MoMeNT heeft de intentie om een live event van Any1 te organiseren. Dat is voor de deelnemende scholen uit Nederland, België en Duitsland. In een nog te ontwikkelen uitwisselingsprogramma tussen deze jongeren gaan zij aan de slag om de soundtrack voor Any1 zelf te creëren. Financieringsmogelijkheden worden op dit moment onderzocht. Zo hopen we het oorspronkelijke plan van een live-event alsnog te verwezenlijken.

"Voor meer empathie onder de leerlingen"

Docent maatschappijleer Doreenweerd college Doorwerth

*"Laat ze maar voelen dat er niet altijd
een goed of fout antwoord is"*

Tim Broeren, geschiedenisdocent
Raayland College Venray, over Any1 in zijn klas.

TOT SLOT

We leven in een woelige tijd, een onveilig tijdsgewricht, waarin we te maken hebben met meerdere crises op het gebied van democratie, gezondheid, klimaat, de waarheid. Wereldwijd neemt polarisatie toe, zowel ver weg als dichtbij. Internationale en lokale gebeurtenissen, zoals demonstraties tegen de overheid, zetten je aan het denken.

Vaak worden mensen veroordeeld vanuit eigen overtuigingen, zonder open te staan voor het wereldbeeld van 'de ander'. Vanuit online rabbit-holes posten we onze eigen waarheid op sociale media. Over alles lijken we het oneens te zijn. Neem bijvoorbeeld de visie op onze eigen geschiedenis. Een deel van ons vindt het onaanvaardbaar dat we doorgaan met het vereren van helden van vroeger, terwijl een ander deel de verering van onze Hollandse helden fel verdedigt. De emoties en discussiestof, die dit probleem oplevert, worden door de media vaak getoond door alleen de uiterste meningen tegenover elkaar te zetten, waardoor een genuanceerd beeld dikwijls ontbreekt.

We zijn trots dat Any1 een antwoord geeft op dat wat speelt in onze samenleving. Samen met onze partners Fields of Honor Foundation, JOC Ysselsteyn, Oorlogsgravenstichting en Stichting Luchtvaart- en Oorlogsmuseum Texel is het gelukt om van Any1 een participierend, breed lesprogramma te maken, voor en door jongeren.

Any1 brengt de verhalen waarin jonge mensen zelf aan het woord komen en daardoor zeer herkenbaar zijn: verhalen die blootleggen hoe kostbaar onze vrijheid is.

ANY1

Bijlage:

- docentenhandleiding
- financieel verantwoordingrapport

©2023 Stichting Laudio
Venloseweg 12
5971CH Grubbenvorst
E: info@stichtinglaudio.nl

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/ANY1

Met speciale dank aan:

Mary Bulterman, Laura Smeehuijzen, Jan Nieuwenhuis, André Ran, Gelein Jansen, Sebastiaan Vonk, Daan van der Groen, Sjoerd Ewals, Jan Heemels, Theo Vleugels, Inna van Engen, Tim Broeren, Tom Voermans, Bas van Rooijen, Safet Shala, Jan Jacobs, Lieke van Oijen, Dennis Chitanic, Bas Brouwers, Julian Batenburg, Rien Poetsma, Stephan Hoenselaar, Marie-Jose Kommers, Milo Brinkkemper, Giuletta Aaftink, Willemijn Zwart, Marit Benes, Lotte Horst, Franck van Erven, Elke Mooren en de vele jongeren die hebben meegewerkt aan Any1.

Stichting Laudio is producent van Any1. Het team is speciaal voor dit project samengesteld en bestaat uit:

- Lubert Priems (initiator, artistiek projectleider, documentaire)
- Sophie Olga de Jong (animator tekst beeldverhaal)
- Jacqueline Kerkhof (tekst beeldverhaal en audio-monoloog)
- Annet Bremen (tekst audio-monologen)
- Jochum ten Haaf, Enzo Coenen, Christian Cadenbach, Luna Cruz Perez, Laurens van Hofslot, Jack Bannink, Judith Wijnen (spel)
- Codemijn (innovatieve technologie, applicatie ontwerp)
- Arno Peeters (audionabewerking)
- Ilse van Hoof (grafische vormgeving)
- Komvoor (ontwikkeling lesprogramma en educatiedistributie)
- Karin van den Berg (zakelijke projectleiding)

Stichting Laudio kent geen winstoogmerk, werkt zonder structurele subsidie en bezit de ANBI-status.

2

Marie & Meral

Twente – NL

januari - december 2023

Marie

een klankkast over taal en thuis

Meral

dil ve evcil bir ses dolabıdır

Inhoudelijke eindverantwoording

Producent: Stichting Laudio

Projectpartners: Overijsselaacademie, Twentehoes, Carintreggeland,
Concordia, Universiteit Maastricht, 't Meertens Instituut

INLEIDING

Of ze even meegaan naar Marie, een nieuwe bewoonster in het Twents verpleeghuis. Jan en Aaltje stappen samen Maries nieuwe kamer in. Die blijkt gevuld te staan met unieke kasten. Een wankel nachtkastje, antieke dressior, glanzende buffetkast. Pronkstuk is een kledingkast met glazen luikjes en een verborgen vakje voor pikante lingerie. Krasjes, deukjes: ze horen bij deze oude kasten, die dankzij de boenwas stralen. Terwijl Joke een piepend deurtje waardeert ("zo is het leven"), kan Harrie niet wachten om deze kast te openen. Dan horen ze Marie. Een pittige senior, niet bang haar zegje te doen. In het plat. Want Twents dialect praat makkelijker dan Nederlands.

De volgende visite van Marie meldt zich. Het zijn drie zorgmedewerkers, die hebben gehoord dat je bij Marie kan lachen én leren. Ze zijn ontroerd als Marie een geheim met hen deelt: *"Joa, dat is vóllicht wal wat mie'j 't meest mankeert: aaïen, vrösselen, knoffelen, froeselen"*. Marie vertrouwt hen toe dat ze slaapt met een klein, zelfgehaakte knuffel. Een traantje valt. Het is herkenbaar voor deze drie hardwerkende verpleegkundigen. Als ze het verhaal achter Marie ontdekken, worden ervaringen gedeeld: "Er is altijd zoveel weerstand bij één van onze cliënten als ik de insulinespuit zet. Zou hij rustiger worden als ik op dat moment in het dialect praat?".

Marie is een klankkast over taal en thuis, gebaseerd op ervaringen van bewoners in een verpleeg- en verzorgingshuis. Deze verhalen zijn verzameld door wetenschappers die het belang van taal in de ouderenzorg hebben onderzocht. Naarmate je ouder wordt, is je eigen taal een houvast, medicijn en troost. Deze taal horen en spreken, vergroot bij senioren het welzijn en autonomie. Dat geldt voor iedereen: of je nu in het Twents of in het Turks bent opgevoed. Logisch dus dat Marie ook zus Meral heeft: speciaal voor Nederlandse ouderen met een Turkse achtergrond. Marie en Meral blijken meer overeenkomsten te hebben dan dat ze van elkaar verschillen. Beiden vragen om cultuursensitieve zorg. Hoe maak je als hulpverlener een thuis voor alle cliënten? Je kan niet verwachten dat iedere zorgmedewerker Twents én Turks plus vele andere talen beheerst? Met de inzet van cultuurorganisaties, zorgaanbieders en -onderwijs biedt dit project Marie & Meral een beleving over dit actueel vraagstuk. Om te spiegelen en zelf de antwoorden te zoeken die voor jou het beste past. Vanuit ieders culturele herkenning zoomen we uit om te ervaren dat soms één woordje al het verschil maakt: "Dag", "Doei-doei" of "Hoşçakal". Stichting Audio heeft met de ouderen zelf een fictief personage gecreëerd waarin deze wetenschappelijke resultaten herbergen. Dankzij het vertrouwen en financiële bijdragen van diverse instanties waaronder Fonds Sluyterman van Loo, Stichting DOEN en VriendenLoterij Fonds. Zó is de Twentse Marie en de Turkse Meral ontstaan.

Een dag later: *"Het werkt! De bewoner heeft niets gemerkt van de insulinespuit terwijl we babbelden. In het plat"*.

WAT IS MARIE & MERAL?

Marie en Meral bestaat uit een:

- **klankkast**

In een kamer kan publiek alleen of in kleine groepjes de klankkast beleven: een levensgrote belevingsinstallatie. Wie een deur van deze oude kasten opent, hoort korte verhalen in het lokaal dialect van de speellocatie over taal en thuis. Of zoals bij Meral in het Turks, haar eigen taal.

- **podcast**

Documentaire over het wetenschappelijk onderzoek waarop dit project is gebaseerd. Maries podcast wordt aangevuld met interviews over de waarde en de actuele context van streektaal in Overijssel. Meral's podcast gaat over ervaringen en actuele visies over cultuursensitief werken met de eerste generatie arbeidsmigranten, die ook gebruik maken van Nederlandse ouderenzorg.

Marie en Meral hebben ieder hun eigen, exclusief gemaakte klankkast en podcast. Deze zijn aangepast aan de culturele achtergrond van de hoofddoelgroep. Voor Marie zijn dat senioren die geboren en/of opgegroeid zijn in Twente. Voor Meral zijn dat voornamelijk Nederlandse ouderen met een Turkse achtergrond. Enkele dialectwoorden hoor je bij Marie ook in andere (streek-)talen waarbij alle bewoners in Overijssel zijn opgeroepen om dezelfde woorden te vertalen in hun eigen taal. Het publiek dat Meral's klankkast bezoekt en geen Turks verstaat, geeft niks, kan via een QR-code de hulp oproepen van de dochter van Meral. Zij vertaalt wat haar moeder zegt, zoals haar generaties dat doen tijdens bijvoorbeeld een bezoek aan de huisarts.

De klankkast boort de nieuwsgierigheid aan door de toegankelijke, artistieke presentatie en verwijst naar de informatieve podcast. De podcast is er voor iedereen, ook voor wie de klankkast op locatie niet kan bezoeken. Zowel de klankkast als podcast is voor publiek iedereen kosteloos beschikbaar.

Radio
Laudio

CONCORDIA

LEVEN
SLUITERMAN VAN LID
OUDERENPROJECTEN

**VRIENDEN
LOTERIJ
FONDS**

SYNOPSIS

Marie is verhuisd, ze moest wel. Een nieuwe kamer, nieuwe burens, verzorgenden, keukenpersoneel, managers: ze kreeg ze er allemaal bij. Haar eigen aardappels hoeft ze niet meer te schillen, en ook de afwas wordt gedaan. Daar had ze altijd al een hekel aan, maar toch. Een nieuw thuis maken, hoe doe je dat?

Meral is verhuisd. Ze moest wel. In de nieuwe kamer van deze Nederlandse senior met Turkse achtergrond mag het publiek komen kijken en luisteren naar haar belevingen. Hoe hield zij zich vroeger staande in Nederland, zonder de taal te kennen? En hoe is dat nu voor haar? Meral is verhuisd naar een verpleeghuis, gelukkig met enkele medebewoners die ze kan verstaan, maar zonder haar dochter om ieder woord van haar te vertalen. Een nieuw thuis maken: hoe doe je dat?

Inhoud

Marie en Meral zijn een kunstzinnige interpretatie van het wetenschappelijk onderzoek van Hoogleraar Taalcultuur in Limburg Leonie Cornips & cultureel antropologe Jolien Makkinga. Zij onderzochten hoe het spreken van dialect van invloed is op het welzijn en autonomie bij ouderen in een zorgcentrum. De thuistaal (vaak moerstaal, vaak streektaal) zegt wie je bent en waar je bij hoort. Vooral voor ouderen biedt de thuistaal een houvast in het hervinden van balans. Je zal moeten dealen met een nieuwe fase in je leven waarin je hulp van anderen nodig hebt en dus regie uit handen moet geven. Daarin is je eigen taal een anker; daarin ben alleen jij immers de baas. Stichting Laudio heeft voor iedereen een kamer ingericht met klankkasten om dat zelf eens te komen ervaren.

Maries en Merals verhalen duiden, zonder oordeel. Ze bieden ruimte aan het publiek om een eigen mening te vormen over actuele taalkwesties in de ouderenzorg. Op deze wijze wordt het publiek geconfronteerd met hun eigen beeldvorming over ouderdom én hen de vraag voorgelegd: in welke taal zou jij oud willen zijn? Wat is jouw thuistaal?

Vorm

De combinatie van de abstractere weergave van de werkelijkheid in geluid en beeld tegenover realistische verhalen uit interviews maken Marie en Meral tot een belevenis waarin ruimte is voor eigen associaties. In de audio-verhalen zijn het de journalistieke interviews enerzijds en de deels fictieve monologen anderzijds. Deze vorm zorgt voor eenheid tussen alle gekozen artistieke disciplines. Alle zintuigen worden aangesproken om te komen tot een allesomvattende beleving.

Horen: audio

De verhalen die uit de klankkast komen, worden enkel in geluid gepresenteerd. Het is een monoloog vormgegeven met soundscapes, sfeergeluiden en muziekcomposities. Muziek is een bindend element. Het zet de luisteraar nog eens extra aan om mee te gaan in het verhaal. Het werken per verhaal/kast met één thema binnen het muziekstuk zorgt voor herkenbaarheid en daarmee ook als een houvast en rustpunt. Dit leidend muziekstuk is instrumentaal en ondersteunt het gesproken woord en groter geheel. Het mondiale karakter van muziek brengt de diversiteit aan verhalen samen en spoort een deel van onze hersenen aan, los van rede. Muziek vertegenwoordigt een universele samenhang. Het maakt ons gelijkwaardig. Muziek kent geen grenzen. Zo ontstaan bij het publiek nieuwe verhalen die ook weer gedeeld kunnen worden. Het werken met audio is hierin een meerwaarde. Onze samenleving is meer dan ooit gevisualiseerd. Als het beeld ontbreekt, sporen we direct een deel van onze hersenen aan om zelf beelden te bedenken. Daardoor ben je automatisch actief bij het onderwerp betrokken.

Voelen: rekwisieten

De klankkast is gevuld met voorwerpen die symbool staan voor het verhaal. Deze rekwisieten roepen vaak een herkenning op en nodigen bij ouderen uit om aan te raken. Daarom staan alle voorwerpen in de klankkast niet achter glas of scherm. Ze kunnen worden aangeraakt. Zo houdt het publiek in de Turkse bruidskist van Meral het borduurwerk vast. Of strijken ze met het wollen washandje over hun ontblote arm en handen.

Zien: (Licht-) animaties en transformaties

De ruimte is aangekleed met geïllustreerde decorwanden en borden. Daarmee tillen we de tweede-

handse kasten als het ware op. De artistieke waarde van de illustraties van Ilse van Hoof zorgen voor dat alledaagse voorwerpen een podium krijgen. Gewoon wordt bijzonder. De stijl is gestileerd: ook hier is ruimte voor eigen fantasie. Zodra een kastdeur wordt geopend, gaan lampjes branden. Zij roepen de sfeer op die horen bij de gevoelens van Marie/Meral. Deze lichtanimaties versterken het aanboren van emoties. Verwondering en magie roepen we op door innovatieve technologie. Als Marie zingt, danst de snoepjespot. Bij het afscheid nemen van "de zoveelste", verdwijnt de garderobe in haar kledingkast. Oude koffiemolens draaien uit zichzelf als Marie vertelt over het lange wachten op hulp om naar de wc te gaan:

"De eersten dag dat ik hier was, o, ik har 't nich meer. 'n Kerteer, 'n half uur, 'n uur. En ik mear klingelen. Wochten, wochten, ooo, ik har 't nich meer. En too, joa too gung 't gladdendaals verkeerd.

Ik schaamde mij kapot.

Nee, ene kom koffie! Dat is alns wat ik nem. Dat heb ik hier wal oonderveunden. Ene kom! Ok as ik n'n onmeunige dörst heb.

(Marie doet een zuster na:) U MOET WEL GENOEG DRINKEN MEVROUW BLIJDENSTEIN!

Ja, ajuuuus!"

Ruiken: geureffecten

Wie de Turkse bruidskist bij Meral opent, ruikt de geur van mottenballen. Terwijl Marie haar linnengoed besprenkelt met eau de cologne 4711. Uit de kast met de koffiemolens ruikt het naar verse koffiebonen. We proberen zoveel mogelijk te werken met (niet kunstmatige) geureffecten.

Proeven

Op de meeste locaties worden de bezoekers van Marie en Meral vertroeteld met wat te drinken, vaak in het restaurant van het zorgcentrum. Dat lest niet alleen de dorst, maar stimuleert ook een gesprek met bijvoorbeeld (andere) bewoners. Dat gaat in eerste instantie over de klankkast, maar al snel leidt het tot eigen levensverhalen. De klankkast als aanleiding voor (nieuwe) gespreksstof.

Techniek

De gehele applicatie is speciaal voor dit project ontworpen en ontwikkeld. Met innovatieve software en degelijke electronica is het gelukt om een stabiele installatie neer te zetten. Daarvoor is géén account of andere vormen van toegang nodig van de organisatie waar de klankkast staat. Er wordt via een eigen wifi-verbinding een logboek bijgehouden om het bereik te meten. Ook kan van afstand kleine technische storingen snel worden verholpen.

PUBLIEKSPARTICIPATIE

- Marie op inwoners van de provincie Overijssel op om Nederlandstalige woorden te vertalen en via Whatsapp in te spreken, in de eigen taal. De reacties zijn verwerkt in de verhalen van Marie. Je hoort een variatie aan thuistalen: van Twentse tot Marokaanse, Poolse en Indonesische dialecten.
- Het publiek van Maries klankkast hebben hun reactie geschreven op Maries postkaartje. Oplage: 1500stuks. De kaartjes zijn gedeeld via sociale media of op de speellocatie opgehangen in de pronkkast.
- Omdat de meeste ouderen met Turkse achtergrond niet of nauwelijks kunnen lezen en schrijven, vragen we bij Meral niet om een geschreven reactie via postkaartjes. Met een dictafoon worden reacties opgenomen en gedeeld. Voor diegene die toch wat willen schrijven, ligt er een notitieboekje van Meral.
- Publiek van Maries klankkast konden ook een eigen klankkast maken. Deze bestaat uit taalspelletjes. Met schoolbordkrijt en dictafoon werd deze kast gevuld met eigen taal. Met dit eenvoudige opname- en afspelapparaat kunnen dialectwoorden gaan huizen in hun eigen klankkast. Deze persoonlijke creatie over taal en thuis blijft op de speellocatie staan als dat gewenst is, terwijl Maries klankkast vertrekt naar de volgende speellocatie.
- Voor zorgmedewerkers, waaronder studenten van zorgopleidingen, is een lesprogramma ontwikkeld. Met luisteropdrachten worden zij uitgenodigd om eerst zelf een antwoord en visie te vormen en daarna deze te bespreken met anderen.
- Stichting Audio werkt voor de audioverhalen niet met ervaren stemacteurs. Wij vragen senioren de rol als verteller, de hoofdpersoon te vertolken. Zij zijn begeleid door theaterregisseur Jacqueline Kerkhof. Zij gaat samen met documentairemaker Lubert Priems tijdens het inspreken van de teksten op zoek naar authenticiteit. Door persoonlijke ervaringen van de stematrices aan te boren, klinkt deze echt beleefde beleving door in de intonatie.
- De Nederlandse teksten van Kerkhof zijn vertaalt door ouderen die de Twentse streektaal of Turkse taal machtig zijn. Adrie Hemmink (Overijsselacademie) heeft daarbij ondersteuning geboden.

TOTSTANDKOMING

De inhoudelijke en productionele realisatie van dit project heeft drie jaar in beslag genomen. We hebben advies ingewonnen bij o.a. Overijsselacademie Concordia en Twentehoes, hebben de juiste partners en makers gevonden. Vooral bij het vinden van de juiste toon die past bij de generatie ouderen met Turkse achtergrond zijn inspirerende gesprekken gevoerd met o.a. de zorgmedewerkers van Carintreggeland en I MEAN. Zij deelden inzichten, zorgden voor research en productionele ondersteuning waaronder PR. Natuurlijk zijn tijdens het realisatieproces ook de ouderen zelf betrokken. Meermaals zijn tijdens het ontwikkelingsproces van plannen op inhoud en vorm getest door een selecte groep.

Stichting Audio heeft de samenwerking met alle betrokken partijen opgezet en onderhouden. Om de gelijkwaardige samenwerking te benadrukken zijn alle externe PR-uitingen zoals persberichten niet in de huisstijl van Stichting Audio of welke andere projectpartner dan ook gegoten, maar in de huisstijl van dit project. Iedere partner deelde deze PR-content.

Eigen inbreng en vrijwilligers

Zonder de eigen inbreng van Stichting Audio, projectpartners én vrijwilligers hebben we dit project nooit kunnen realiseren. De Twentse zorgaanbieder Carintreggeland maakten uren vrij zodat een aantal zorgmedewerkers konden deelnemen aan de klankbordgroep van Meral. Zo hielp ook Adrie Hemmink van de Overijsselacademie mee t.b.v. Meral en Marie. Cultuurorganisatie Concordia stelde een vrijwilliger beschikbaar voor het transporteren van Marie. Voor het maken van een rijdend podium voor de klankkast Meral heeft een jonge student van de timmermansopleiding gezorgd van het Dendron College in Horst.

WAAR?

De podcast is online beschikbaar via de project-site van Stichting Audio, Spotify, Google Podcasts en Apple podcasts.

De klankkast heeft vanaf oktober 2022 gereisd door Twente: iedere Marie in het plaatselijke dialect van de speellocatie. Meral is opgenomen in één taal. In oktober 2023 beleefde Meral haar try-out.

Marie

Enschede: zorgcentrum De Posten

Glanerbrug: verzorgingshuis Ariënhuis Liberein

Hengelo: zorgcentrum Humanitas Carintreggeland

Almelo: verpleeghuis Weidehof Carintreggeland

Meral

Hengelo: dagbegeleiding Papatya Carintreggeland

Almelo: dagbesteding I MEAN

DOOR WIE BEZOCHT?

Enkel in Almelo was de speellocatie besloten. Op de overige locaties waren de klankkasten voor iedere geïnteresseerde toegankelijk. Ook bewoners van andere zorgtehuizen reisden met speciaal georganiseerd vervoer naar de klankkast. De bewoners van de speellocatie zelf namen ook familie en vrienden mee. Daarnaast bezochten ook zorgmedewerkers de klankkast. Stichting Audio initieerde daarvoor een lesprogramma met luisteropdrachten die uitnodigden om met elkaar in dialoog te gaan over taalgebruik in de ouderenzorg. Ook stagiaires van zorgopleidingen namen hier aan deel.

HIGHLIGHTS RESULTATEN

Marie en Meral hebben gezorgd voor:

- **Een samenwerking van meerdere zorgaanbieders in Overijssel én met culturele, erfgoed en maatschappelijke organisaties;**

Speciaal door Stichting Laudio voor dit project geïnitieerd.

- **Naast de 4 geplande nóg 2 extra speellocaties;**

Vanuit de behoefte van zorgorganisatie Carintreggeland is Merals klankkast in Hengelo gerealiseerd in 'n wijkcentrum om ook thuiswonende ouderen te bereiken en buurtgenoten met elkaar te verbinden. Plus mensen die niet direct met ouderenzorg te maken hebben. De Nederlandse zorg is, mede door taalbarrières, voor ouderen van allochtone afkomst spannend en uitdagend. Door een bezoekje aan Meral ontstaat op natuurlijke wijze contact met bewoners en zorgmedewerkers. Meral verlaagt de drempel om eens in dit gebouw binnen te lopen. Nieuwe mensen over de vloer hebben extra plezier bij bewoners van deze zorgcentra gebracht. Meral én Marie zorgen voor levendigheid.

- **Cultuur en wetenschap letterlijk binnen handbereik;**

Veel ouderen in een verpleeg- of verzorgingshuis zijn niet mobiel genoeg om zelfstandig naar theaters en musea te gaan. Door de klankkast in de directe leefomgeving te plaatsen van deze doelgroep hebben zij van cultuur, erfgoed én wetenschap kunnen genieten.

- **Aanvullend lesmateriaal binnen zorgonderwijs;**

Vanuit de zorgorganisatie (o.a. in Hengelo) is dit project ook in gezet als praktijkopdracht voor stagiaires binnen de ouderenzorg. De klankkast verbindt op een nieuwe, speelse manier theorie met praktijk.

- **Beleidsaanpassing van een zorgorganisatie;**

Bij enkele zorgorganisaties waar de klankkast heeft plaats gevonden is de intake van nieuwe cliënten aangepast. Zie overige resultaten op pagina 16

- **178 reacties van inwoners uit de hele provincie Overijssel op een publieksoproep;**

Zie pagina 6.

- **Feestelijke premières;**

Op de meeste speellocaties zijn de klankkasten met een feestelijke bijeenkomst geopend. Daarin ontmoetten bewoners, medewerkers uit de zorg (uit alle lagen van de organisatie) en fondsen elkaar. Deze premières leverden media-aandacht en draagvlak op de speellocatie op.

- **Positieve reacties op sociale media en berichtgeving in lokale, regionale en nationale media;**

Verspreid over de hele speelperiode ontvingen we reacties, vaak naar aanleiding van de door Stichting Laudio opgestelde berichtgeving. Zie pagina 9

- **Potentiële nieuwe speellocaties in het hele land.**

Zorgaanbieders uit het hele land reageerden op mediaberichtgeving en willen graag een eigen versie van dit project omarmen. De Twenste zorggroep Sint Maarten wenst een nieuwe dialectversie van Marie in 2024, exclusief gemaakt voor de regio Oldenzaal. Gemeente Oldenzaal steunt dit initiatief. De dialectversie van Almelo krijgt een reprise dankzij de interesse van Trivium Meulenbelt Zorg.

Merals klankkast gaat na de première in Almelo reizen door het land. Ook hebben andere organisaties in Overijssel interesse om Meral te ontvangen.

PR-RESULTATEN

REGULIERE MEDIA

Marie en Meral mogen rekenen op positieve aandacht in de media: van de lokale tot nationale pers. Een URL naar de berichtgeving vindt u op stichtingaudio.nl/marie of stichtingaudio.nl/meral

MERAL IN MEDIA

NOS Journaal, reportage over Meral
NOS Regio Journaal, item over Meral
NPO Radio 1 Nieuws & co, reportage Meral
RTV Oost, over project Meral
NPO Radio 2 Staat van Stassen, gesprek over start Meral (vanaf 1u15min)
NPO Radio 5 Open Huis, gesprek over Meral en haar zussen
1Twente, radio-interview over Meral en Marie

MARIE IN MEDIA

NPO1 WNL Goedemorgen Nederland, journalistiek verslag over Marie in Enschede
RTL4 Koffietijd, reportage van Marie in Hengelo
RTVOost, tv-reportage première Marie
RTVOost Spunck, interview publieksoproep
Tubantia, journalistiek verslag over publieksoproep Marie
Tubantia, journalistiek interview Marie & Concordia
1Twente, journalistiek verslag première Marie
1Twente, interview over publieksoproep
Twentefm, over publieksoproep
Naober, publicatie over Marie als onderdeel streektaalprogramma Concordia
Huis aan Huis, publicatie over première Marie
LinkedIn Stichting DOEN, publicatie podcast

SOCIALE MEDIA

Op de Facebookpagina van Stichting Audio en andere sociale mediakanalen van de projectpartners is meermaals bericht over Marie en Meral. Zo spraken we in een korte tijd al snel een groot bestaand netwerk aan. Onze projectpartners deelden de content die Stichting Audio aanleverde, waardoor éénduidige vormgeving en taal van het project is gewaarborgd. Dat vergroot bij publiek de herkenbaarheid van het project. In deze berichtgeving zijn alle logo's en/of taggs en/of URLs van de financiële ondersteuners opgenomen.

ouderen thuisgevoel dankzij klankkast Meral: 'Taal is zo ontzettend belangrijk'

van daag

KLANKKAST MERAL

'Meral heeft al heel wat zusjes in het land'

Onderzoek naar belangen de ouderenzorg: 'Eén maakt al het verschil'

INSCHIED - Documentaire samenwerking met wetenschappers in taal in de ouderenzorg. Meral kan dankzij...

vrouwen die je laat terugkeren naar je jeugd

11 november 2022, 07:00 • 2 minuten

'Eén woord Twents maakt al het verschil' Onderzoek naar het belang van het dialect in

De kast gaat open en Meral wordt geboren

Apple Podcasts

Spotify

twente

AMSTERDAMSE F

09:22

moete

NPO

radio 2

Koffie tijd

eo

rtv

OVERIGE PR-RESULTATEN

- De project-internetpagina stichtingaudio.nl/meral en stichtingaudio.nl/marie zijn voortdurend geactualiseerd met o.a. informatie over het project, de podcast en een overzicht aan subsidiënten en projectpartners. Deze site is ervaren als representatief en gebruiksvriendelijk;
- De grafische vormgeving van dit project is positief ontvangen door partners en publiek. Deze huisstijl is als uitnodigend en representatief voor de projectinhoud ervaren;
- De grafische vormgeving is als huisstijl bij alle externe én interne communicatie-uitingen (als bindmiddel tussen alle partijen) doorgevoerd door alle partners, los van eigen huisstijl;
- Posters en postkaarten van Marie en Meral zijn verspreid door de speellocaties. Zo ook drukwerk met een beknopte samenvatting van het wetenschappelijk taalonderzoek waarop dit project is gebaseerd:
- De publieksoproep (zie pagina 6) leverde effectieve PR en verbintenis op met geïnteresseerd publiek;
- De E-flyer is gedeeld door o.a. projectpartners naar hun relaties;
- Voor de realisatie van iedere première hebben de projectpartners en vrijwilligers van Stichting Audio zich ingezet. De inzet en het vertrouwen van het team Welzijn bij De Posten, Humanitas en Papatya in Hengelo zijn groots en van veel betekenis geweest voor dit project;
- Marie is in de regio Enschede opgenomen in het streektaalprogramma van cultuurorganisatie Concordia en in deze PR daarvan;
- 8 verschillende persberichten over dit project zijn door Stichting Audio geschreven en (ook door projectpartners) verspreid naar media.

GEWAARBORGDE RESULTATEN

Effecten zijn verduurzaamd door:

- een sterk samenwerkingsverband en werkwijze te creëren die voor meerdere projecten als voorbeeld dient op andere locaties. Het is een passe-partout voor andere projecten waardoor een deel van de productiekosten voor een toekomstige follow-up wegvallen;
- het audiomateriaal van de klankkast te verankeren in de podcast. Zo blijft het geworven materiaal bewaard en is deze voor een groot publiek beschikbaar voor wie de klankkasten niet kan bezoeken;
- het audiomateriaal van de klankkast op te nemen in een nieuw te realiseren digitale klankkast (pag.16);
- de klankkast en podcast in te zetten als aanvulling in zorgonderwijs;
- via publieksparticipatie nieuwe verhalen te oogsten die ingezet kunnen worden voor toekomstige projecten;
- de nieuw ontwikkelde applicatie na afloop van de totale productie te publiceren onder een open source licentie;
- de ingesproken reacties op de publieksoproep t.b.v. klankkast te delen met Hoogleraar Leonie Cornips van de Universiteit Maastricht. Zij kan deze content als studiemateriaal voor een ander onderzoek inzetten. Deze content in een database is toegankelijk voor een breed publiek;
- op wens van andere zorgorganisaties een nieuwe speelperiode voor Marie en Meral te realiseren.

Tijdens het maak- en uitvoeringsproces toetsen wij door:

- het aflezen van het aantal bezoekers in de applicatie klankkast;
- het aflezen van het aantal downloads in de applicatie podcast;
- tussentijdse evaluaties met projectpartners;
- het bestuderen van publieksreacties op de klankkast (via try-out en via achtergelaten postkaarten);
- het rapporteren van publicaties in reguliere en sociale media.

BEREIK

Tijdens het maakproces bleek al snel dat veel mensen graag (belangeloos) mee wilden werken aan dit project. Daardoor is het aantal betrokkenen van dit project groter dan gedacht. Dat Marie en Meral mensen enthousiast maken, zien we ook terug in het aantal speellocaties. Dat zijn uiteindelijk twee keer meer locaties dan oorspronkelijk gedacht.

klankkast totaal aantal bezoekers:	3.638
podcast totaal aantal downloads:	1.822
publieksoproep totaal aantal deelnemers:	178
Lesprogramma totaal aantal deelnemers:	260
Aantal deelnemers artistiek team:	33
Aantal deelnemers vanuit projectpartners:	41
Aantal deelnemers overige:	362
Aantal gebruikers database Universiteit:	5.000
Totaal aantal bereikte personen: (excl. ontvangers mediapublicaties)	11.334

IMPACTMETING

Een logboek houdt bij hoeveel keer en wanneer een kastdeur wordt geopend. Daarmee kunnen we het bereik bepalen. Welzijn is altijd moeilijk te meten. Publieksparticipatie passen we niet alleen toe om samen tot een artistieke creatie te komen, maar ook om te kunnen 'meten' hoe het project gewaardeerd wordt. Daarvoor hebben we meerdere vormen toegepast waaruit blijkt dat publiek Marie en Meral omarmen (zie pagina 6, 14 en 15).

PR-BEREIK via media

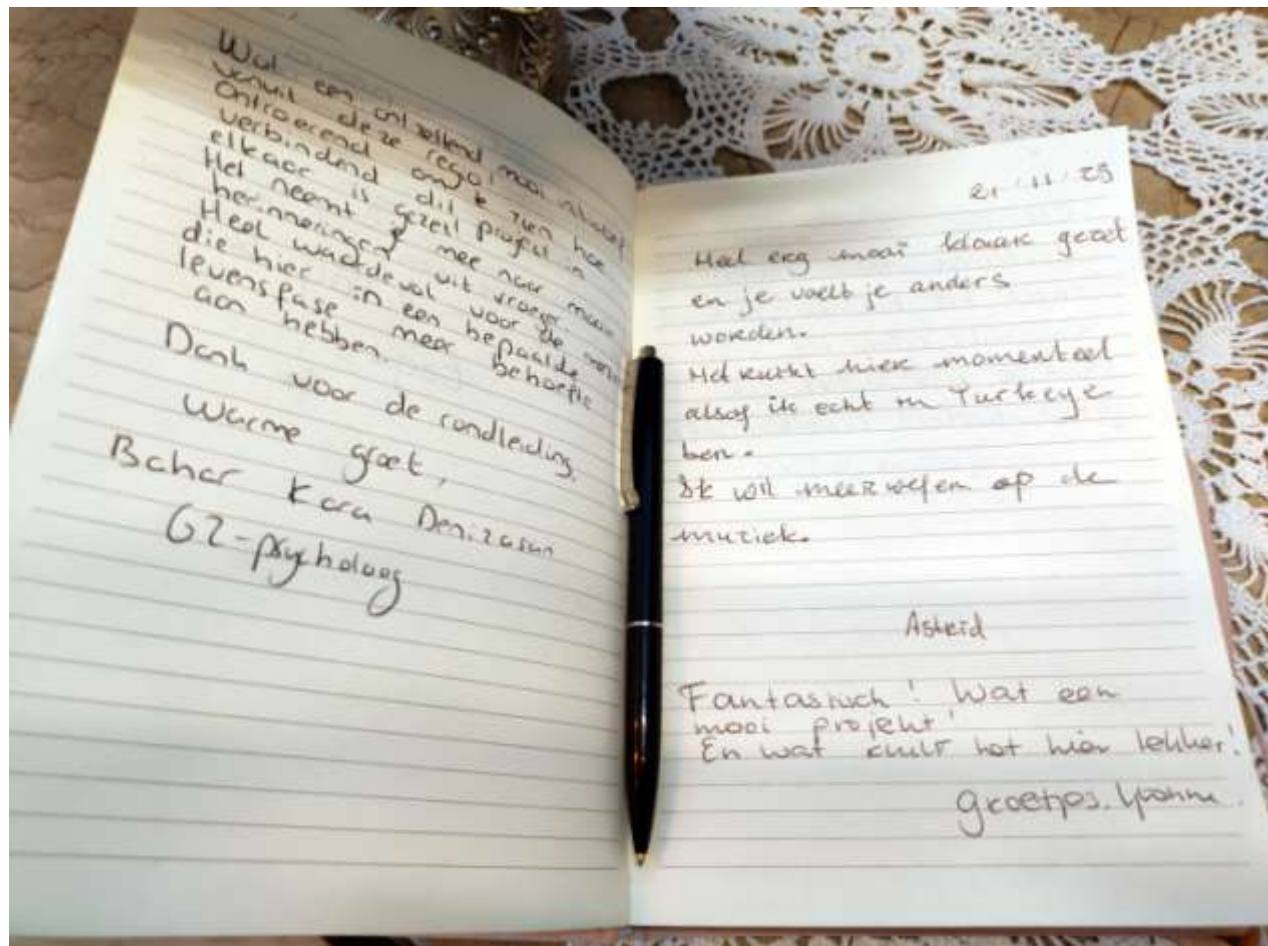
Onderstaande cijfers(gem.) komen uit diverse bronnen.

Tubantia	135.000
NOS regio Journaal NPO2	250.000
NOS Journaal NPO1	1.500.000
NOS Nieuws & co NPO Radio1	1.000.000
KRONCRV Staat van Stassen NPO radio2	1.500.000
EO Open Huis NPO Radio5	750.000
WNL Goedemorgen Nederland NPO1	250.000
RTL4 Koffietijd	125.000
1Twente Radio en internet	600.000
RTV Oost TV en internet	335.000
Totaal	6.445.000

BEHAALDE PROJECT DOELSTELLINGEN

- Het opnieuw erkennen en herkennen van het belang en effect van regionale talen en haar cultuur met wetenschappelijke kennis;
- Het toegankelijk maken van het begrip ouder worden en de betekenis daarvan om isolement te doorbreken op meerdere locaties in Overijssel, dichtbij de doelgroep;
- Het bevorderen van kunstparticipatie in ouderenzorg en zorgonderwijs;
- Het waarborgen van een innovatief karakter van samenwerkingsverbanden tussen het sociale en artistieke domein.

OVERIGE RESULTATEN

Beleidsaanpassingen

In de zorgtehuizen waar Marie, Meral of hun Brabantse en Limburgse zussen hebben gelogeed, is uiteindelijk een beleidsaanpassing gemaakt. Bij een intakegesprek wordt tegenwoordig standaard gevraagd in welke taal de nieuwe bewoner wenst aangesproken te worden. De standaard tafelindeling bij ontbijt, lunch en diner zijn niet langer ingedeeld op basis van afdelingen en kamernummers. Er wordt nu gekeken naar welke talen gesproken worden door bewoners. Deze beleidsaanpassingen kosten de zorg niets, maar heeft een positief effect op het welzijn en autonomie van deze groep ouderen.

Eervolle vermelding valorisatieprijs

Dit project van Stichting Audio heeft een eervolle vermelding gekregen van de jury van de FASoS 'Valorisatie' prijs. De jury besloot om de Limburgse Mia speciale aandacht te geven: "Dit project valt op door zijn originaliteit en inventiviteit". Om het benutten van kennis verder te stimuleren, introduceert de faculteit voor kunst en sociale wetenschappen van de Universiteit Maastricht (FASoS) een jaarlijkse 'valorisatie' prijs. Ingezonden projecten moeten aantonen dat ze voortbouwen op bestaand onderzoek bij FASoS en dat zij aantoonbare maatschappelijke waarde hebben gecreëerd. De organisatie van FASoS prijs vindt dat 'valorisatie' niet alleen over kennisbenutting gaat, maar ook over vele vormen van maatschappelijke betrokkenheid op verschillende niveaus (lokaal, regionaal, nationaal en internationaal) en met diverse partners en gemeenschappen. De jury van deze wetenschapsprijs roemt dat via Mia verpleeghuisorganisaties geïnteresseerd zijn in het daadwerkelijk implementeren van de resultaten in de dagelijkse praktijk.

Recensie Theaterkrant.nl

Dit project heeft een lovende recensie ontvangen op het gerenommeerde platform Theaterkrant.nl: "Je kijkt en luistert, je bent verrast door wat je hoort en ziet. Uit de luister-kijk-kastjes dwarrelen grappige uit het leven gegrepen verhaaltjes, inventieve beschrijvingen van situaties en emoties. De boodschap is helder: je uniciteit zit in je taal en in wat je in een kast zoal bewaart".

TOEKOMST

- Dankzij het vertrouwen en financiële steun van Fonds Sluyterman van Loo & Cultuurfonds realiseert Stichting Audio de komende drie jaar een digitale klankkast. Daarin komen alle dialectversies samen die de afgelopen jaren zijn verzameld. Ze zijn dan voor een breed publiek op ieder moment, waar dan ook, oproepbaar. Daarin nemen we dus ook de versies van Marie en Meral op. Zo verduurzamen we dit project.
- Stichting Audio werkt op wens van andere zorgorganisaties aan een nieuwe speelperiode voor Marie en Meral.

SLOTWOORD

Binnen de ouderenzorg geven organisaties aan behoefte te hebben aan activiteiten met een duurzaam effect dat ouderen uit de eenzaamheid haalt en hen actief maakt. Eenzaamheid start vaak doordat mensen zich niet gehoord voelen. Écht gehoord voelen. Taal speelt daarin een belangrijke rol, vooral bij ouderen. Zij spreken vaak dialect dat mensen zowel in- als uitsluit. Als zorgpersoneel en ouderen bewust zijn van de kracht van taal dan kan dat een positieve beweging in gang zetten. De zorg verloopt soepeler en de autonomie en welzijn van ouderen wordt vergroot.

Dit project heeft de deuren open gezet om verschillende werelden met elkaar te verbinden: die van de verzorgers, de ouderen onderling en met 'daar buiten'. Door de laagdrempelige locaties zijn Marie en Meral geslaagd om een breed publiek te bereiken. Ook jongeren, tijdens hun stage in de ouderenzorg.

Stichting Audio heeft speciaal voor dit project en samenwerking opgezet tussen meerdere zorginstanties en met organisaties uit de domeinen erfgoed, wetenschap, technologie, kunst en journalistiek. Marie en Meral zijn geslaagd om een nieuwe, aanvullende vorm te bieden binnen deze domeinen. Dat was enkel mogelijk door financiële ondersteuning van fondsen en medewerking op pro Deo basis van velen. Stichting Audio is trots op het grote draagvlak dat Marie en Meral in relatief korte tijd hebben bereikt én in de nabije toekomst nog gaan bereiken.

Het laatste woord is aan Marie:

"Dit is mien verhaal. Nou ja, mien verhaal. Netuurlijk nich alleen van miej. Der komt net zo völ leu in 'n verzoargingshoes terecht zoas ik hier bin kömmen. En dan mö'w op oonzen leaftied probeern um et zó te maken da'w oons hier as in oons eagen hoes veult. Mer ja, ho krieg iej dat veeur meka?"

Ik bin der achter kömmen dat der oareg wat dinge bint die oe doarbie könt helpen. Vreandelijk persjoneel, oarige bewoners, genog te doon, mer veural oew eagen sproake. Thoes en sproake, et kan hoaste nich aans. Nen echten prefessor hef der oonderzoek noar doan. Mevrouw Cornips van een of aandere universiteit, te hope met Jolien Makkinga. Da's toch mooi, of nich dan?

Ik kom in hoes met miene eagen sproake!"

Met speciale dank aan:

Leonie Cornips, Jolien Makkinga, Adrie Hemmink,
Carintreggeland-medewerkers waaronder Tracy Vermeer-Spoor,
Concordia-medewerkers waaronder Ellen Peters, Jannick
Franssen, Peter Wolters, Mark van de Poll, Bas Peeters, Via Zuid,
Henry Priems, Rob Leeuw, Mark van de Poll, Elke Mooren, Maria
Merken, Carla Hanraets, Mirjam Koonings, Angelique Verkoelen
en de vele senioren die hebben meegewerkt aan Marie en Meral.

Projectpartners: Universiteit Maastricht, 't Meertens Instituut,
Overijsselaacademie, Concordia, Carintreggeland.

Producent: Stichting Audio. Het team is speciaal voor dit project
samengesteld en bestaat uit:

Concept, projectleider: Lubert Priems

Tekst: Jacqueline Kerkhof

Dialectvertalingen Marie: Ben Pigge, Martin Peters

Marie is ingesproken door: Rieke Dohmen, Alie van der Veer

Dialectvertaling Meral: Talat Ornek, Sevilay Luiken-Dalli

Meral is ingesproken door: Dilber Acar (Meral), Meryem Odabas (dochter
Meral)

Meral klankbord: Meryem Acar-Odabas, Muzeyyen Demir, Sevilay Luiken-
Dalli

Documentaire: Lubert Priems

Audio: Lubert Priems, Arno Peeters

Technologie: Michael Yallop

Animatie: Michael Yallop, Ramses van den Hurk

Techniek: Michael Yallop, CSS, Joep Slenter

Grafische vormgeving: Ilse van Hoof

Stichting Audio kent geen winstoogmerk, werkt zonder structurele
subsidie en bezit de ANBI-status.

Bijlage:

- financieel verantwoordingrapport

©2023 Stichting Audio

Venloseweg 12

5971CH Grubbenvorst

E: info@stichtingaudio.nl

WWW.STICHTINGAUDIO.NL

3

Mia

Venlo – NL
najaar 2023

Mia (NL)

In 2023 krijgt de Limburgse Mia een nieuwe kamer: in zorgcentrum Crescendo in Venlo en in La Provincence in Grubbenvorst. Iedere locatie biedt twee maanden lang een vervolg van deze Limburgstalige versie van de klankkast die eerder is gerealiseerd. De vorige Venloose versie van Mia was te zien in het Limburgs Museum. Dit jaar pronkt Mia haar kasten midden tussen de senioren en zorgmedewerkers van dit verpleegtehuis.

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/MIA

4

Mariette
België, Tongeren
augustus 2023

Mariette (BE)

In 2023 krijgt de klankkast-familie nog een zus er bij: Mariette. Tijdens festival MoMeNT mag zij haar verhalen ten gehore brengen, haar ervaringen delen hoe het is om in een zorgtehuis een nieuw thuis te moeten maken. En dat vertelt Mariette in het plat: het onvervalst Tongers.

Speciaal voor dit project werkt Stichting Laudio samen met Veldeke Bels(j) Limburg en MoMeNT. De laatste is geen onbekende. Laudio en MoMeNT werken al jaren samen en brengen creaties die steeds weer op locatie in Tongeren een breed publiek weten te bereiken. Vaak zijn het mensen die doorgaans geen schouwburg of museum bezoeken, maar door onze samenwerkingsprojecten wel in aanraking komen met cultuur. Dat geldt zeker voor Mariettes klankkast, die te zien was in het ontmoetingscentrum De Piepel en onderdeel uitmaakte van de festivalprogrammering. Vele hartverwarmende publieksreacties, vaak vereeuwigd in een postkaartje gericht aan Mariette, zijn onder meer het bewijs dat Mariette in de smaak is gevallen. Het hoge bezoekersaantal gedurende de speelperiode van twee maanden onderstreept dat. Mariette uit Tongeren ging over de tong. Van mond tot mond: "Daar moet je heen!"

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/MARIETTE

Mariette in media

VRT Radio 2, journalistieke reportage

VRT Nieuws site, journalistiek verslag

Dagblad Belang van Limburg, reportage

Dagblad De Limburger, journalistiek reportage

MoMeNT BLOG, interview

JAARVERSLAG 2023

Versie 20240201

© Stichting Laudio

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder toestemming van Lubert.nl & Stichting Laudio

Voorzitter: Carla Hanraets

Secretaris: Myriam Koonings

Penningmeester: Angelique Verkoelen

Directeur: Lubert Priems, die uitvoerende taken in opdracht van bovengenoemd bestuur uitvoert.

STICHTING
Laudio

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL INFO@STICHTINGLAUDIO.NL

POSTADRES: VENLOSEWEG 12, 5971CH GRUBBENVORST (NL)